

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджую:
В.о. ректора ЦНТУ
Андрій КИРИЧЕНКО

Протокол ПК № 4 від «10» березня 2026 року

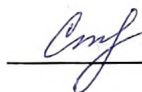
ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для вступу на навчання
для здобуття освітнього ступеня «Магістр»
за освітньо-професійною програмою
«Економіка праці»
спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини
(за спеціалізаціями)»
галузі знань С «Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини»

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-професійна програма	«Економіка праці»
Освітній ступінь	«Магістр»
Спеціальність	С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»
Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Гарант освітньої програми,
на яку здійснюється вступ

 к.е.н., доц. О.В. Сторожук

Завідувач кафедри
економіки, менеджменту та
комерційної діяльності ЦНТУ

 к.е.н., доц. Т.Ф. Рябоволик

АНОТАЦІЯ

Програма фахового вступного випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем «Магістр» за освітньо-професійною програмою «Економіка праці» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» спрямована на виявлення у абітурієнтів базових знань та спеціальних компетентностей у сфері мікроекономіки, макроекономіки, економіки підприємства, системи міжнародних економічних відносин, достатніх для продовження навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Програма фахового вступного випробування розроблена фаховою атестаційною комісією за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» відповідно до Програми предметного тесту з економіки та міжнародної економіки єдиного фахового вступного випробування, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.02.2022 р. №153.

Фахове вступне випробування проводиться у формі письмових тестових завдань, які об'єктивно визначають рівень підготовки абітурієнтів та включає блок питань за наступними фаховими напрямками: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Система міжнародних економічних відносин».

Організація вступного випробування здійснюється згідно з Правилами прийому до Центральноукраїнського національного технічного університету у 2026 році.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступний іспит складається зі 140 тестових завдань однакової складності, які передбачають загальну перевірку набуття фахових компетентностей та результатів навчання, необхідних для опанування нормативних дисциплін за освітньо-професійною програмою «Економіка праці» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

Вірна відповідь оцінюється в 1 бал з подальшим переведенням в шкалу 100-200 балів відповідно до таблиці.

Тестовий бал	Рейтингова оцінка	Тестовий бал	Рейтингова оцінка	Тестовий бал	Рейтингова оцінка	Тестовий бал	Рейтингова оцінка
1	не склав	36	не склав	71	131	106	166
2	не склав	37	не склав	72	132	107	167
3	не склав	38	не склав	73	133	108	168
4	не склав	39	не склав	74	134	109	169
5	не склав	40	100	75	135	110	170
6	не склав	41	101	76	136	111	171
7	не склав	42	102	77	137	112	172
8	не склав	43	103	78	138	113	173
9	не склав	44	104	79	139	114	174
10	не склав	45	105	80	140	115	175
11	не склав	46	106	81	141	116	176
12	не склав	47	107	82	142	117	177
13	не склав	48	108	83	143	118	178
14	не склав	49	109	84	144	119	179
15	не склав	50	110	85	145	120	180
16	не склав	51	111	86	146	121	181
17	не склав	52	112	87	147	122	182
18	не склав	53	113	88	148	123	183
19	не склав	54	114	89	149	124	184
20	не склав	55	115	90	150	125	185
21	не склав	56	116	91	151	126	186
22	не склав	57	117	92	152	127	187
23	не склав	58	118	93	153	128	188
24	не склав	59	119	94	154	129	189
25	не склав	60	120	95	155	130	190
26	не склав	61	121	96	156	131	191
27	не склав	62	122	97	157	132	192
28	не склав	63	123	98	158	133	193
29	не склав	64	124	99	159	134	194
30	не склав	65	125	100	160	135	195
31	не склав	66	126	101	161	136	196
32	не склав	67	127	102	162	137	197
33	не склав	68	128	103	163	138	198
34	не склав	69	129	104	164	139	199
35	не склав	70	130	105	165	140	200

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Узагальнена структура вступного випробування

Найменування розділу	Питома вага розділу
1. Мікроекономіка	19-21%
2. Макроекономіка	19-21%
3. Економіка підприємства	29-31%
4. Система міжнародних економічних відносин	29-31%

Перелік питань з розділу 1 «Мікроекономіка»:

1. Предмет і функції економічної науки.
2. Рівні економічного аналізу.
3. Визначення «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Мезоекономіка», «Мегаекономіка».
4. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору.
5. Межа виробничих можливостей (крива трансформації). Альтернативна вартість. Економічна ефективність.
6. Загальнонаукові методи економічного аналізу.
7. Граничний аналіз. Економічні показники. Номінальні і реальні змінні.
8. Поняття нормативної і позитивної економіки.
9. Попит і закон попиту.
10. Аналіз змін попиту та величини попиту.
11. Нецінові визначники попиту.
12. Суть та види еластичності попиту.
13. Цінова еластичність попиту і загальний виторг виробника.
14. Економічна інтерпретація значень коефіцієнтів різних видів еластичності попиту.
15. Пропозиція і закон пропозиції.
16. Аналіз змін пропозиції та величини пропозиції.
17. Нецінові визначники пропозиції.
18. Цінова еластичність пропозиції.
19. Ринкова рівновага. Визначення рівноважної ціни та рівноважної кількості товару.
20. Надлишок виробника і надлишок споживача.
21. Вплив змін попиту й пропозиції на рівноважну ціну та рівноважну кількість товару на ринку.
22. Прямий і непрямий вплив держави на ринкову рівновагу.
23. Наслідки запровадження максимальних і мінімальних цін.
24. Аналіз впливу непрямих податків, дотацій і субсидій на ринкове становище покупців і продавців.
25. Чисті втрати суспільства.
26. Корисність в економічній науці і проблема її виміру.

27. Функція корисності. Сукупна і гранична корисність.
28. Закон спадної граничної корисності блага.
29. Сутність раціонального вибору споживача.
30. Поняття «рівноваги споживача». Правило рівноваги споживача за умови споживання набору благ.
31. Криві байдужості (індиферентності) та їх властивості.
32. Коефіцієнт граничної норми заміни (заміщення) благ.
33. Карта кривих байдужості.
34. Бюджетне обмеження та можливості споживача.
35. Рівновага споживача з позицій порядкового (ординалістського) підходу.
36. Реакція споживача на зміну цін товарів і доходу споживача.
37. Модель (крива) «дохід - споживання».
38. Модель (крива) «ціна - споживання».
39. Параметри функціонування підприємства як мікроекономічної моделі.
40. Суть виробництва. Технологія виробництва.
41. Поняття і параметри виробничої функції. Виробнича функція з одним змінним фактором.
42. Закон спадної граничної продуктивності змінного фактора виробництва.
43. Сукупний, середній та граничний продукт, їх взаємозв'язки.
44. Стадії виробництва.
45. Виробнича функція з двома змінними факторами.
46. Крива виробничої байдужості (ізокванта): поняття і властивості.
47. Лінія однакових витрат виробництва (ізокоста).
48. Правило рівноваги виробника.
49. Економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат виробництва.
50. Явні і неявні витрати виробництва.
51. Економічний, бухгалтерський і нормальний прибуток.
52. Постійні, змінні, сукупні витрати виробництва.
53. Середні і граничні витрати виробництва у короткостроковому і довгостроковому періодах.
54. Постійний, зростаючий та спадний ефекти масштабу виробництва.
55. Сутність ринкової структури. Види ринкових структур.
56. Суть, ознаки та умови функціонування ринку досконалої конкуренції.
57. Ефективність ринку досконалої конкуренції. Умови рівноваги фірми-досконалого конкурента у довгостроковому і короткостроковому періодах.
58. Характерні ознаки ринкової структури чистої монополії. Види монополій.
59. Порівняльна оцінка конкурентного та монопольного ринків.
60. Суспільні втрати від діяльності монополіста.
61. Умови рівноваги монополіста у довгостроковому і короткостроковому періодах.
62. Характерні ознаки ринкової структури монополістичної конкуренції.

63. Нецінова конкуренція в умовах монополістичної конкуренції.
64. Умови рівноваги виробника у довгостроковому і короткостроковому періодах.
65. Ефективність монополістичної конкуренції.
66. Особливості організації олігопольного ринку.
67. Види олігополій.
68. Економічні наслідки олігополії.

Рекомендована література з розділу 1 «Мікроекономіка»:

1. Дунська А. Р. Мікроекономіка: теорія і практика [Електронний ресурс]: підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спец. 073 «Менеджмент» / А.Р. Дунська, Г. П. Жалдак, Л. Г. Смоляр ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 476 с.
2. Задоя А.О., Задоя О.А. Мікроекономіка: навчальний посібник / Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 148 с.
3. Макро- та мікроекономіка: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, А. В. Литвиненко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, доцента М.А. Машенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 214 с.
4. Мартин О.М. Економічна теорія (мікроекономіка, макроекономіка). Частина 1. Мікроекономіка: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2024. 321 с.
5. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О.Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
6. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с.
7. Мікроекономіка: навч. посіб. / С.В. Васильєв, Є.А. Кобець, О.О. Масляєва. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. 310 с.
8. Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. Economics: principles, problems, and policies. 22nd ed. NY : The McGraw-Hill Companies, Inc., 2021. 960 p.

Перелік питань з розділу 2 «Макроекономіка»:

1. Основні показники системи національних рахунків та методи їх визначення: Валовий внутрішній продукт (ВВП), Валовий національний продукт (ВНП), Чистий внутрішній продукт (ЧВП), Національний дохід (НД).
2. Три методи обчислення ВВП.
3. Індекси цін та їх види.
4. Індекс споживчих цін (ІСЦ).
5. Номінальний та реальний ВВП.
6. Дефлятор ВВП
7. Зведення номінального до реального ВВП.
8. Інфлювання і дефлювання.

9. Кейнсіанські функції споживання і заощадження.
10. Гранична схильність до споживання та до заощадження.
11. Середня схильність до споживання і до заощадження.
12. Чинники споживання та заощадження.
13. Суть та види інвестицій (валові і чисті; реальні і фінансові; короткострокові та довгострокові; прямі і портфельні; венчурні і безризикові).
14. Автономні і похідні (індуковані) інвестиції.
15. Мультиплікатор інвестицій.
16. Сукупні видатки.
17. Рівноважний рівень ВВП.
18. Кейнсіанський хрест.
19. Мультиплікатор видатків.
20. Мультиплікатор податків.
21. Інфляційний і рецесійний розриви.
22. Сукупний попит: суть та структура.
23. Цінові та нецінові чинники впливу на сукупний попит.
24. Крива сукупного попиту та її переміщення.
25. Сукупна пропозиція: суть та чинники впливу.
26. Крива сукупної пропозиції та її переміщення.
27. Сукупна пропозиція в короткостроковому та довгостроковому періодах.
28. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції в короткостроковому та довгостроковому періодах.
29. Діловий цикл та його фази (спад, дно, піднесення, вершина).
30. Причини економічних коливань. Малі, середні та довгі цикли.
31. Інфляція: суть, причини виникнення, види та соціально-економічні наслідки.
32. Рівень та темп інфляції.
33. Антиінфляційна політика: суть та види (активна, пасивна).
34. Безробіття та його види (структурне, фрикційне, циклічне).
35. Природна норма безробіття.
36. Рівень безробіття.
37. Грошовий ринок та його агрегати.
38. Попит на гроші. Пропозиція грошей. Простий депозитний мультиплікатор. Рівновага на грошовому ринку.
39. Монетарна політика: суть, цілі та види (політика «дорогих» і «дешевих» грошей).
40. Фіскальна політика: суть, види (дискреційна та недискреційна).
41. Крива Лаффера.
42. Економічне зростання: суть та типи (екстенсивний та інтенсивний).
43. Фактори економічного зростання.
44. Людські ресурси та людський розвиток.
45. Сталий людський розвиток.
46. Складові індексу людського розвитку.
47. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики.

48. Види та інструменти соціальної політики.
49. Державні соціальні стандарти (прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія).

Рекомендована література з розділу 2 «Макроекономіка»:

1. Макроекономіка: конспект лекцій у структурно-логічних схемах / О.А. Кулініч, Я. М. Котко. Електрон. дані. Х.: ДБТУ, 2024. 117 с.
2. Макроекономіка. Конспект лекцій : навч. посіб. / Ю.М. Бажал. Національний університет «Києво-Могилянська академія». Київ : НаУКМА, 2024. 41 с.
3. Макроекономіка: навч. посіб. / Н.О. Фісуненко, Т.В. Альошина, О.А. Сидоров, В.Г. М'ячин. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 148 с.
4. Макро- та мікроекономіка: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, А. В. Литвиненко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, доцента М.А. Машенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 214 с.
5. Тульчинська С. О. Навчальний посібник. Макроекономіка: практикум: навч. пос. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійних програм «Економіка і бізнес», «Економічна аналітика», «Міжнародна економіка» / С. О. Тульчинська, С. О. Солосіч, О. В. Костюнік. КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2024. 83 с.
6. Шинкар В.А., П'ясецька-Устич С.В. Макроекономіка : теорія і практикум / Шинкар В.А., П'ясецька-Устич С.В. Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2020. 480 с.
7. Яковенко Л., Степаненко С. Макроекономіка : навчальний посібник для студентів. Полтава: Окрон, 2021. 152 с.
8. Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. Economics: principles, problems, and policies. 22nd ed. NY : The McGraw-Hill Companies, Inc., 2021. 960 p.

Перелік питань з розділу 3 «Економіка підприємства»:

1. Підприємство як суб'єкт господарювання: сутність та напрями діяльності (маркетингова, управлінська, фінансово-економічна, виробнича, обліково-контрольна, інноваційна).
2. Види підприємств та їх об'єднань.
3. Середовище господарювання підприємства: внутрішнє (мікросередовище), проміжне (мезосередовище) та зовнішнє (макросередовище).
4. Функції (планування, організація, мотивація, контроль) та методи управління підприємством (організаційні, економічні та соціально-психологічні).
5. Типи організаційних структур управління підприємствами (лінійна,

функціональна, лінійно-функціональна, матрична та дивізійна).

6. Поняття виробничої структури та соціальної інфраструктури підприємства.

7. Техніко-технологічна база підприємства та суспільні форми організації виробництва (концентрація, спеціалізація, кооперування, комбінування, конверсія і диверсифікація).

8. Планування: сутність та різновиди планів підприємства.

9. Стратегічне, тактичне і оперативне планування: сутність та часові межі.

10. Бізнес-план: визначення та його розділи (резюме; опис продукції (послуг); маркетинг-план, виробничий план, організаційний план; фінансовий план; оцінка ризиків).

11. Поняття економіко-математичної моделі та моделювання. Класифікація моделей. Поняття адекватності моделі. Модель «чорної скриньки».

12. Основні етапи побудови економіко-математичної моделі.

13. Поняття статистичної залежності між змінними. Суть кореляційного зв'язку. Критерії оцінювання статистичної значущості лінійного зв'язку.

14. Основний капітал (необоротні матеріальні активи): сутність, видова структура, знос, амортизація, фондоддача, фондомісткість та фондоозброєність.

15. Оборотний капітал (оборотні активи): сутність, видова структура, коефіцієнт оборотності та тривалість одного обороту.

16. Нематеріальні ресурси та нематеріальні активи: сутність, види та амортизація.

17. Інновації: сутність, різновиди та інноваційний процес.

18. Собівартість продукції та кошторис витрат (матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати).

19. Ціна на продукцію (послуги): сутність та функції (обліково-вимірювальна, розподільча та стимулююча).

20. Різновиди цін (договірні, вільні, регульовані; роздрібні та оптові).

21. Дохід та прибуток підприємства (валовий та чистий).

22. Ефект та ефективність діяльності підприємства: сутність та відмінності.

23. Персонал підприємства, категорії персоналу.

24. Мотивація персоналу: сутність та методи (економічні і неекономічні).

25. Сутність заробітної плати як соціально-економічної категорії.

26. Номінальна і реальна заробітна плата.

27. Форми оплати праці.

28. Соціально-трудові відносини на підприємстві: сутність поняття.

29. Суб'єкти соціально-трудових відносин, держава, роботодавці та наймані працівники.

30. Населення і трудовий потенціал суспільства.

31. Людський капітал як реалізований трудовий потенціал.

32. Ринок праці як соціально-економічне явище.

33. Зайнятість населення і безробіття.

34. Людина на ринку праці.
35. Система соціально-трудових відносин.
36. Соціальне партнерство: сутність та роль у функціонуванні ринкової економіки.
37. Регулювання соціально-трудових відносин методами соціального партнерства.
38. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин.

Рекомендована література з розділу 3 «Економіка підприємства»:

1. Азарова А.О., Нікіфорова Л.О. Економіка підприємства. Практикум: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2016. 215 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
3. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства/ В.І.Гринчуцький. К.: ЦУЛ, 2-е вид. 2019. 304 с.
4. Горбач Л. М., Котляров В. О. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: «Кондор». 2024. 620 с.
5. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О.Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
6. Економіка підприємства : підручник : у 3 т. / Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т ; за ред. А. В. Непрана, І. Ю. Шевченко. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. Т. 1. 537 с.
7. Економіка праці та соціально-трудові відносини : практикум : навч. посіб. / [М. В. Семикіна, М. В. Бугаєва, Л. Д. Запірченко та ін. ; за наук. ред. М. В. Семикіної] ; М-во освіти і науки України, Центральнoукраїн. нац. техн. ун-т. – Кропивницький : Лисенко В. Ф., 2020. 228 с.
8. Іванилов А. Економіка підприємства / А. Іванилов. К.: ЦУЛ, 2019. 728 с.
9. Карпенко Ю.В., Бенях В.В. Економіка підприємства: практикум: навч. посіб. Полтава: ПУЕТ, 2017. 412 с.
10. Мацибора В.І., Збарський В.К., Мацибора Т.В. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: Каравела, 2023. 320 с.
11. Менеджмент продуктивності: навчальний посібник. 2-ге видання. Страпчук С. І., Миколенко О. П., Попова І. А., Пустова В. В. 2023. 358 с.
12. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини» для здобувачів спеціальності 051 – «Економіка», 073 – «Менеджмент»; 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, освітньо-професійна програма «Економіка»; «Менеджмент»; «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» // Укл.: Сочинська-Сибірцева І.М. Кропивницький: ЦНТУ, 2023. 82 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/13746>
13. Новітні технології управління персоналом: навч. посіб. І. М. Сочинська-Сибірцева, О. В. Сторожук, А. О. Доренська. Кропивницький :

ЦНТУ, 2023. 278 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/13256>

14. Яркіна Н. Економіка підприємства / К.: Ліра-К, 2017. 596 с.

15. HR-менеджмент: навч. посіб. / І. М. Сочинська-Сибірцева, А. О. Доренська, Т. В. Тушевська; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 278 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/12269>

Перелік питань з розділу 4 «Система міжнародних економічних відносин»:

1. Міжнародна економічна система: сутність та її елементи.
2. Міжнародний поділ праці.
3. Міжнародні економічні відносини, суб'єкти, об'єкти та структурні рівні (підприємства, міждержавний, регіональний, світовий) міжнародних економічних відносин.
4. Форми міжнародних економічних відносин.
5. Міжнародна торгівля товарами, міжнародна торгівля послугами, міжнародний рух капіталу, міжнародна міграція робочої сили, міжнародне науково-технічне співробітництво, міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини, міжнародна економічна інтеграція.
6. Теорії міжнародної торгівлі (докласичні теорії міжнародної торгівлі, класичні, неокласичні та альтернативні).
7. Поняття та форми міжнародної торгівлі: традиційна (експорт та імпорт), компенсаційна (зустрічні закупівлі, бартерна торгівля, зворотні закупівлі, промислові компенсаційні угоди), торгівля за кооперацією; торгівля в режимі найбільшого сприяння, преференційна, дискримінаційна.
8. Методи міжнародної торгівлі товарами.
9. Міжнародна торгівля на підставі прямих зв'язків між контрагентами та через організовані товарні ринки (біржі, аукціони).
10. Показники міжнародної торгівлі.
11. Зовнішньоторговельний контракт: види, структура, функції.
12. Міжнародні торговельні терміни (ІНКОТЕРМС-2020).
13. Регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами: тарифні та нетарифні інструменти торговельної політики.
14. Класифікація ЮНКТАД нетарифних інструментів.
15. Макроекономічні ефекти застосування тарифних і нетарифних методів для малої та великої економіки.
16. Види послуг у міжнародній торгівлі за класифікацією СОТ (ГАТС).
17. Форми і чинники міжнародного руху капіталу.
18. Прямі іноземні інвестиції: сутність та форми.
19. Портфельні інвестиції: сутність та інструменти міжнародного портфельного інвестування.
20. Види інвестиційних операцій з цінними паперами (інструменти участі в капіталі, боргові цінні папери).
21. Міжнародний інвестиційний ринок: сутність, специфіка, структура.

22. Міжнародний ринок акцій.
23. Міжнародний ринок облігацій.
24. Ринок похідних інструментів (форвардні та ф'ючерсні контракти, опціони та свопи).
25. Інвестиційна привабливість та система показників, що її характеризують.
26. Інвестиційний клімат країни: поняття та головні складові.
27. Інвестиційна привабливість та інвестиційний клімат України.
28. Форми та методи міжнародно-правового регулювання інвестиційної діяльності.
29. Інституційне регулювання інвестиційної діяльності: ЮНКТАД, двосторонні, багатосторонні угоди, угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРИМС), угода про захист іноземних інвестицій.
30. Поняття міжнародної міграції робочої сили. Зовнішня і внутрішня міграція робочої сили; міжнародна міграція робочої сили: еміграція, імміграція, реїміграція.
31. Основні причини, напрямки та закономірності міжнародної міграції робочої сили. Міжнародні центри тяжіння робочої сили.
32. Країни походження трудової міграції.
33. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили: країни-реципієнти, країни-донори.
34. Світовий ринок праці: сутність та специфіка, функції та сегменти.
35. Географічна та галузева структура світового ринку праці.
36. Поняття та форми неформальної зайнятості у світовому ринку праці.
37. Регулювання міжнародної міграції праці: рівні (національні, міжнародний), методи (економічні, адміністративні, інституційні).
38. Міжнародна організація праці в глобальній системі регулювання трудової міграції.
39. Україна в міжнародних міграційних процесах: наслідки, переваги та загрози.
40. Головні чинники еміграції та країни-реципієнти робочої сили з України.
41. Сутність технологій і міжнародного технологічного трансферу. Форми передачі та захисту технологій. Способи комерційного і некомерційного міжнародного трансферу технологій.
42. Інституційне регулювання світового ринку технологій: Угода з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності СОТ (ТРИПС), комітет з передачі технології Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ).
43. Пріоритетні напрями розвитку міжнародного технологічного обміну для України.
44. Валюта: поняття, типи та види. Резервні валюти.
45. Валютний курс та валютне котирування. Фактори впливу на валютний курс. Валютні режими.
46. Паритет купівельної спроможності валют. Валютна система. Типи

валютних систем: національна, регіональна (міжнародна), світова.

47. Еволюція світової валютної системи. Європейська валютна система.

48. Валютне регулювання, його види.

49. Валютна політика та її інструменти (валютна інтервенція, валютний демпінг, дисконтна політика, девальвація та ревальвація, валютні обмеження).

50. Міжнародний кредит: поняття, функції та форми.

51. Зовнішній борг. Види та показники зовнішнього боргу.

52. Методи та інструменти управління зовнішнім боргом.

53. Інституційне регулювання міжнародних кредитних відносин: МВФ, група Світового банку. Лондонський та Паризький клуби кредиторів.

54. Міжнародні розрахунки: поняття, форми та типи.

55. Валютний кліринг: поняття, причини використання, види.

56. Платіжний баланс: поняття, структура (рекомендації МВФ, 6-е видання), фактори впливу та методи врівноваження.

57. Типи міжнародної економічної інтеграції: преференційна зона торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція.

58. Зона вільної торгівлі України з ЄС як поглиблена та всеохоплююча.

59. Організаційні форми співробітництва Україна-НАТО в економічній сфері.

60. Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції: статичні та динамічні ефекти.

Рекомендована література з розділу 4 «Система міжнародних економічних відносин»:

1. Андрощук І.О., Музиченко А.С. Протекціонізм в Україні: вплив на ринкові відносини з країнами-партнерами. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки, вип. І (85). Чернівці, 2022. С. 8-20.

2. Андрощук І.О., Рябоволик Т.Ф. Людський потенціал в умовах євроінтеграції України. Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство Випуск 42/2022. С. 7-13.

3. Андрощук І.О., Рябоволик Т.Ф., Горпинченко О.В. Сучасні міграційні процеси та їх вплив на розвиток економіки України. Причорноморські економічні студії. Випуск 74/2022. С. 71-82.

4. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – Електрон. дані. – К., 2022. 264 с. URL: <http://ief.org.ua/wpcontent/uploads/2022/10/Globalizaciyniproceny-u-svitoviy-economici.pdf>.

5. Кібік О. М., Нестерова К. С., Хаймінова Ю. В. Міжнародна економіка: навч.-метод. посібн. Одеса, 2020. 85 с.

6. Козак Ю.Г. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. К.: «Центручбової літератури», 2019. 400 с.

7. Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Міжнародні економічні відносини :підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 612 с.

8. Міжнародні економічні відносини / Н. І. Патика : Київ: Центр учбової літератури , 2022. 560 с.

9. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / Кушнір Н.О., Заяць О.І.. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с.

10. Міжнародні економічні відносини: навчальний наочний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнецова, І.М. Манаєнко, В.А. Мельникова, О.С. Ченуша – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 340 с.

11. Науково-практичні дослідження міжнародних економічних відносин: електронний навчальний посібник / Філіпенко А. К., 2024. 158 с.

12. Andersson,E.(2020). Reconstructing the Global Political Economy: An Analytical Guide. Bristol : Bristol University Press.

13. The European Union. What it is and what it does. URL:<https://op.europa.eu/webpub/com/eu-what-it-is/en/index.html>

14. Viphindartin S. & Bawono S. (2021). International Economics.Publisher: Triple Nine Communication Press. URL: https://www.researchgate.net/publication/362846929_International_Economics.

Голова фахової атестаційної комісії Ірина СОЧИНСЬКА-СИБІРЦЕВА